

Trst je naš!

Poročilo iz prvih bojnih linij

Žiga Virc

Začelo se je oktobra 2008, ko smo se na AGRFT pri scenaristiki morali izjasniti, kakšno temo bomo »obdelali« v letošnji produkciji igranih filmov. Moja želja je bila od nekdaj narediti zgodovinsko-epski film. Ta koncept ni najbolj združljiv s konceptom študentskega filma. Zavedal pa sem se, da je to (poleg televizijske drame) moje zadnje in končno delo na akademiji. Vprašanje je torej bilo – ali narediti velik film, ki bi bil produkcijsko zelo zahteven, ali pa padem letnik.

Priznam, sem fan holivudskih spektaklov. Včasih se mi zdi, da to pri nas ni najbolj legitimno razmišljanje, ampak sem se že navadil. Sem generacija, ki je v osnovni šoli hodila gledat *Pogumno srce* (Braveheart, 1995, Mel Gibson). Pa kasneje *Titanik* (Titanic, 1997, James Cameron). Pa v srednji šoli *Gospodarja prstanov* (The Lord of the Rings, 2001–2003, Peter Jackson).

Ko sem prvič v živo videl društvo Triglav v akciji, se mi je to zdela res odlična tema za »slovenski vojni film današnjega časa«. Skupina ljudi, ki danes uprizarja bitke iz 2. svetovne vojne. Super tema, na katero lahko navežem pogled svoje generacije na zgodovino Slovencev. Ampak temo sem konceptualno spakiral v ozadje filma in v ospredje postavil družinsko zgodbo očeta, mame in hčerke. Pri še tako bizarnih temah se mi zdi pomembno, da film vleče paralele z nečim, kar je znano vsakemu gledalcu. Če se oče ukvarja z nekim hobijem, je to popolnoma legitimno in vsakemu gledalcu znano. Moža ni doma, žena je slabe volje. Če ta hobi vključuje streljanje po Nemcih, potem ima žena sploh razlog za skrb. Mlada generacija – hčerka Mateja – pa to težko sprejme. In to gledalec mora razumeti. Pravzaprav čim širši krog gledalcev, če sem natančnejši. Primerjavo sem že nekajkrat uporabil, ampak snemati film, ki potem nima občinstva, je tako kot skuhati kosilo za 10 ljudi. Nato pa pride na kosilo eden ... S filmom sem bil zadovoljen, saj je bil narejen tako, kot sem si ga zamislil. To niti ni samoumevno, včasih zaradi sklepanja kompromisov stvari zaidejo po svoje. Na akademiji je padla desetka za film. No, avgusta letos smo pa na Vibi snemali še TV-dramo, v kateri spet nastopa Gojč. Z njim se super razumeva, tako sva po snemanju šla na nekaj rund piva in porodila se je nedolžna ideja o projekciji filma v njegovi novi mali dvorani v Kosovelovem domu v Sežani. Za ekipo ter če bi še kdo od zunanjih želel pogledati film. Pa smo se odločili, da vseeno damo natisniti tudi nekaj plakatov. Ker se je mudilo, sem sedel za Photoshop in naredil plakat. Tak, holivudski. Zmontiral sem

seveda tudi trailer, ki je (kot se za marketinški material spodobi) narejen udarno. To se dela povsod – od pralnih praškov do mobilnih telefonov, pa se zato nihče ne vznemirja. Tudi jaz se ne. A v kombinaciji s plakati se je začelo – prva javna pritožba. Sledil je popolni preobrat dogodkov. V akcijo se je vključilo samo italijansko zunanje ministrstvo, ki je ostro obsodilo film, ki ga ni še nihče videl. Nastal je popoln medijski škandal, kar je film v kombinaciji s plinskimi terminali in z nešteto ostalimi medsosetskimi zamerami izstrelilo na naslovnice. V tem času sem bil ravno v Franciji na filmskem festivalu in začel mi je zvoniti telefon, prihajali so SMS-i. Na Youtubeu so ogledi napovednika šli v tisoče. Trenutno je ogledov že 50.000. Skratka, nikomur nič jasno. Kosovelov dom je napolnil dvorano takoj, organizirali smo še nove projekcije. Mediji so takoj razgrabili zgodbo. Ampak filma do takrat nihče od vpletenih ni videl in počutili smo se, kot da premiere sploh več ne rabimo. Tudi osebno sem se včasih počutil, da nisem več del te zgodbe, saj plinski terminali niso moja primarna tematika, ki bi jo obravnaval v filmu *Trst je naš!* Kot bi se vse dogajalo izven meja filma in razuma. Tako se je zgodba nadaljevala. Projekcij bo po Sloveniji še precej, kar se mi zdi super. Da ima lahko kratki študentski film tolikšno moč? Skoraj nemogoče, ampak se je zgodilo. To žal – ali pa je tako celo najbolje – ne more biti preračunljivo izveden projekt. To se zgodi, če je filmu tako namenjeno. In upam, da bo to namenjeno čimveč študentskim in ostalim slovenskim filmom. Slovenci občasno potrebujemo nov zagon.

